

# НАЦИОНАЛНО БИТИЕ И ЛИРИЧЕСКИ ГЕРОЙ

Бистра Ганчева

Отправна точка на настоящия текст са две постановки за Яворовата лирика.

Първата принадлежи на Гео Милев - известното му изказване, че:

“Страданието, което е постоянна тема в поезията на Яворов, не е негово лично; защото не може да има толкова голямо лично страдание”.<sup>1</sup>

Втората иде от Владимир Василев - от изключителните му наблюдения за “тоя страшен скептицизъм у Яворова”:

“Има у него нещо от типичните черти на тракийския дух... Може би разните племена, които някога са се кръстосвали в Тракия, и непрекъснатите нашествия, които са сеяли само разрушение, не са дали да се закрепят там никое духовно начало... Те са направили съзнанието на тракиеца метежно, нихилистично... Само дълъг и самостоеен културен опит може да го извади от неговата хаотичност и да го организира около трайни ценности и цели. Днес то е земеръсно като самата земя.”

Ако тръгнем от приведените два цитата, линиите на заключенията ще намерят пресечната си точка - може би далечна и от двете отправни, но неизбежно постижима. Според настоящия текст тя е: Яворовото “хаотично съзнание” е рефлексия на разединения ни национален дух, станал такъв вследствие на разнопосочни, далечни по произход и непредсказуеми във времето събития, стоварили се върху националното ни битие. Търсейки конкретно потвърждение, такова становище неизбежно спира също при два - този път Яворови - текста, всеки от които е бил определян като “особено представителен” за автора си - “Нощ” и “Песен на песента ми”.

Анализите на “Нощ” неведнъж са се натъквали на разнообразни (християнски, фолклорни, литературни, национално-традиционни) следи, които придобиват конкретна смислова тежест в новата поетическа структура. Дори само откъсът

с кръвта си кръст ще начертая  
от Дунав до Егея бял